

19.02.2021

AR2872
898/00.00/2021

Puolustusministeriö

PL 31
00131 Helsinki

VN/27804/2020-PLM-1 (AR1065, 19.1.2021)

**PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO TYÖRYHMÄN VÄLIMIETINNÖSTÄ KOSKIEN
SOTILASKURINPITOA JA RIKOSTORJUNTAA PUOLUSTUSVOIMISSA KOSKEVAN
SÄÄNTELYN UUDISTAMISTA**

1 Lausuntopyyntö

Puolustusministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt Pääesikunnalta lausuntoa välimietinnöstä koskien sotilaskurinpittoa ja rikostorjuntaa Puolustusvoimissa koskevan sääntelyn uudistamista.

Pääesikunnan lausunto on laadittu oikeudellisella osastolla. Lausunnon laatimiseksi Pääesikunnan oikeudellinen osasto pyysi Merivoimien esikunnalta, Maavoimien esikunnalta, Ilmavoimien esikunnalta, Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen esikunnalta sekä pääesikunnan henkilöstö-, tiedustelu-, operatiiviselta-, suunnittelu- ja koulutusosastolta asiasta lausuntoa. Maavoimien esikunta ja Ilmavoimien esikunta antoivat lausunnon asiasta. Lisäksi Pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto antoi asiasta lausunnon.

2 Pääesikunnan lausunto

Pääesikunta toteaa aluksi, että Pääesikunnan esitutkintaviranomaisen edustajat ovat tiiviisti osallistuneet työryhmän työskentelyyn, joten puolustusvoimien kannalta kiireellisimmät lainmuutostarpeet on jo hyvin sisällytetty välimietintöön.

Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 27 §:n osalta on ehdotettu, että rikoksesta on kirjattava esitutkintalain 3 luvun 1 §:n mukainen ilmoitus, kun sotilaisoikeudenkäyntilaissa tarkoitettu rikos on tullut kurinpitoesimiehen tietoon tai kun on syytä epäillä, että tällainen rikos on tehty. Perusteluissa on todettu, että ehdotuksella ei ole tarkoitus laajentaa kirjaamisvelvollisuutta vähäisten rikkomusten kirjaamiseen ja että ehdotettu lisäys ei varsinaisesti muuttaisi oikeustilaa nykyisestä.

Maavoimien esikunta on lausunnossaan todennut, että pykälään esitetyn lisäyksen merkitystä suhteessa nykyisin sovellettuun käytäntöön olisi syytä selkeyttää hallituksen esityksen perusteluissa koska nyt perusteluista saattaa saada sen käsityksen, että tutkintailmoitus olisi laadittava aina, kun asiassa määrätään esitutkinta suoritettavaksi.

Pääesikunta voi yhtyä edellä todettuun näkemykseen siitä, että ehdotuksessa mainittua kirjaamisvelvollisuutta koskevaa lisäystä olisi tarkoituksenmukaista selkeyttää ainakin säännöstä koskevassa perustelutekstissä. Vaikka ehdotuksessa on todettu, että kirjaamisvelvollisuutta koskevalla maininnalla ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä toimintatapaa, saattaa viittaus esitutkintalakiin ja siten varsin ehdottomaan kirjaamisvelvoitteeseen käytännössä aiheuttaa epäselvyyttä kirjaamisvelvollisuuden tosiasiallisesta ulottuvuudesta. Kirjaamisvelvoitetta koskevaa epäselvyyttä voi olla omiaan aiheuttamaan jo sinällään myös ehdotuksessa käytetty käsite ”vähäinen rikkomus”.

Pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto on lausunnossaan tuonut esiin tarpeen huomioida Puolustusvoimien tiedonsaantioikeus muilta viranomaisilta. Lausunnossa todetaan, että tällä hetkellä tiedonsaantioikeutta koskeva säädöspohja esitutkintaan liittyen on hyvin PTR-keskeistä ja esimerkiksi tietoturva- ja kyberpoikkeamiin liittyen sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 40 luvun 322 §:ssä säädetään ainoastaan eräiden muiden viranomaisten tiedonsaantioikeudesta rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Puolustusvoimien tiedonsaantioikeutta ei kyseisessä säännöksessä ole.

Pääesikunta yhtyy johtamisjärjestelmäosaston näkemykseen Puolustusvoimien tiedonsaantioikeuden turvaamisesta. Pääesikunta esittää, että asia tultaisiin ottamaan huomioon työryhmän jatkotyöskentelyssä siten, että asiaa koskevan hallituksen esitykseen otetaan liitelakiesitys, johon tehdään tarvittava muutos tiedonsaantioikeuden osalta.

Pääesikunta toteaa lisäksi, että johtamisjärjestelmäosaston lausunnossa oli tuotu esiin useita tietoturva- ja kyberpoikkeamien hallintaan liittyviä lainsäädäntöuudistusehdotuksia, jotka sisältönsä puolesta kuitenkin rajautuivat välimietinnössä käsitellyn aihealueen ulkopuolelle. Nämä ehdotukset on tarkoituksenmukaista käsitellä osana työryhmän jatkotyöskentelyä.

Pääesikunnan oikeudellisella osastolla asiaa hoitaa sotilaslakimies Minna Ketola (etunimi.sukunimi@mil.fi).

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti

Eero Pyötsiä

Puolustusvoimien asessori
Varatuomari, OTL

Tuija Sundberg

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI